

діяльності та сформувати необхідні компетенції для ринку праці. Завдяки такій системі роботи привабливість навчального закладу підвищується для потенційних роботодавців. У свою чергу, компанії можуть розробляти цільові системи навчання майбутніх співробітників, які будуть мати практичні навички для роботи на підприємстві.

Отже, це безпосередньо пов'язано з успішним розвитком країни, промисловості та регіональної економіки, а також від узгодження інтересів ринку праці та навчальних закладів, подолання протиріччя на шляху взаємодії та забезпечення компаній професійними кадрами.

Використані джерела

1. Пушкар З.М., Пушкар Б.Т. Вплив цифрової економіки на ринок праці . Збірник тез доповідей Всеукраїнської інтернет науково-практичної - конференції «Сучасні технології менеджменту, інформаційне, фінансове та облікове забезпечення розвитку економіки в умовах євроінтеграції. 16-17 квітня 2020 року. Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту.С.290 -294.

2. Лібанова Е.М. Конкурентоспроможність українського ринку праці. Конкурентоспроможність економіки України: стан і перспективи підвищення/за ред. І.В. Крючкової. К.: Основа, 2007. с. 276.

3. Український ринок праці: особливості розвитку та ефективність функціонування / І.Л. Петрова, В.В. Близнюк, Г.Т. Куліков [та ін.] ; під ред. І.Л. Петрової ; НАН України ; Ін-т екон. та прогноз. К., 2009. 368 с.

Денисів Галина

Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор, завідувач кафедри
економіки та економічної теорії ЗУНУ Козюк В.В.)

ФАКТОРИ КОНКУРЕНТНОГО ТИСКУ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ АГРОВИРОБНИКІВ

XXI століття позначилось суттєвою активізацією процесів економічної конкуренції. Водночас, у період поширення пандемії Covid-19, кожне підприємство намагається утримати свою нішу на ринку. Поява і розвиток великої кількості господарюючих суб'єктів, що є наслідком активних ринкових перетворень, сприяють посиленню конкуренції між ними.

Сучасний ринок – це надскладна система. Зокрема, на внутрішньому ринку сформувалась система специфічних економічних відносин, що є особливою ринковою формою зв'язку між виробництвом і споживанням. Процес виробництва має сенс лише тоді, коли товари продаються (реалізуються) на ринку. Отже, в ринкових умовах

першочерговою є проблема – як продати те, що вироблено. Першочергове місце в такій системі займає покупець – його купівельна спроможність, смаки й уподобання [1, с.10].

Головним інформаційним «індикатором» стану внутрішнього ринку є динаміка і рівень цін. Будь-які коливання цін позначаються на внутрішньому ринку. Однак, даний вплив не є результативним, якщо на внутрішньому ринку не розвинена конкуренція. Для прикладу, сільськогосподарська галузь України, – є однією з провідних галузей економіки в нашій країні. Незважаючи на зниження цін на світовому ринку, а також на значні затримки у транспортуванні продукції, агровиробники України значних негативних наслідків не відчули, оскільки на внутрішньому ринку, зокрема, попит на зернові культури залишився відносно стабільним [2]. Значний вплив на даний показник стабільності мають форвардні контракти. Цей інструмент стає все більш популярним в Україні і причини прості – це можливість зафіксувати ціну на визначеному рівні і не хвилюватися про коливання цін на світовому ринку. Однак, не всі агровиробники мають доступ до форвардних контрактів. Конкурентна ситуація на товарних ринках може змінюватися із появою і поширенням «брендових» компаній, які створюють значний конкурентний тиск на менші агровиробництва. Програвши конкуренцію агровиробникам із відомим брендом, середні та малі підприємства зазнають значних втрат, недоотримавши чистого доходу.

У таблиці 1 наведено дані з фінансової звітності за 2020 рік кількох сільськогосподарських підприємств Тернопільської області.

Таблиця 1

Обсяги витрат та прибутку

ПАП «Агропродсервіс», ТзОВ «Вербів» та ФГ «Альбїон» за 2020 р., тис. грн.

Підприємства	Витрати	Чистий дохід від реалізації продукції
ПАП «Агропродсервіс»	1 195 420	1 445 922
ФГ «Альбїон»	2194,6	1925,5
ТзОВ «Вербів»	392	2244

Примітка: сформовано на основі даних [3; 4; 5].

У табл. 1 відображені відповідні показники фінансової звітності великого сільськогосподарського підприємства (ПАП «Агропродсервіс»), середнього (ТзОВ «Вербів») та малого (ФГ «Альбїон»), які знаходяться в однакових агрокліматичних умовах, займаються аналогічним видом діяльності, а отже, можуть порівнюватися між собою. Як бачимо, великі підприємства покривають свої витрати чистим доходом. Малі

підприємства, не реалізувавши товар на ринку, зазнають збитків, що призводить до погіршення їх конкурентоспроможності. Адже для закупівлі нової сучасної техніки, розробки стратегій маркетингу, оновлення виробництва або модернізації продукції і дієвої реклами, удосконалення системи збуту продукції, здійснення контролю за якістю продукції на всіх етапах її виробництва та збуту підприємству потрібно залучати додаткові кошти, зокрема у вигляді позик.

Конкурентний тиск на внутрішній ринок продукції агровиробників також здійснює зростання обсягів імпорту сільськогосподарської продукції.

Отже, конкурентний тиск на внутрішньому ринку може бути спричинений низкою факторів:

1. Головною метою ведення підприємницької діяльності – отриманням чистого прибутку.
2. Боротьбою за утримання конкурентних позицій підприємства і його продукції.
3. Втриманням і збільшенням кількості замовників, клієнтів.
4. Прагненням виробляти найкращу продукцію.
5. Конкуренцією за вигідніші умови виробництва й збуту товарів.
6. Конкуренцією за впізнавання торговельної марки.

Таким чином, ефективна конкуренція сприяє трансформації внутрішнього ринку, а трансформація внутрішнього ринку, водночас, забезпечує цивілізованість конкуренції і дієвість конкурентної політики [1].

Використані джерела

1. Внутрішній ринок і торгівля України: структурно-інституціональна трансформація: монографія / за редакцією проф. В.Д. Лагутіна. К: КНТЕУ, 2015. 432 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjExMzA=/abefadca0dd4300b6f1783f1b9296340.pdf>.
2. Офіційний сайт ІнтерАГРО URL: <https://www.interagro.in.ua/yak-vyhidno-realizuvaty-vrozhay-finansovi-instrumenty-dlia-ahrariia/>.
3. Офіційний сайт Агропродсервіс. URL: <http://agroprodservice.com.ua/>.
4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТзОВ «Вербів» за 2020 рік.
5. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ФГ «Альбіон» за 2020 рік.

Дерпак Юрій
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Кривокульська Н.М.)

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Система охорони здоров'я України розпочала системні зміни, які